

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

നം WM3/44/2025-LSGD

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ (ഡബ്ല്യു.എം) വകുപ്പ്
തിരുവനന്തപുരം,
തീയതി: 16-02-2025

സർക്കുലർ

വിഷയം:- തദ്ദേശസ്വയംഭരണ വകുപ്പ് - 2025 മാർച്ച് 30 അന്താരാഷ്ട്ര സീറോ വേസ്റ്റ് ദിനം-
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ മാർച്ച് 30 വരെ
മുൻഗണനയോടെ ഏറ്റെടുക്കേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ - സംബന്ധിച്ച്

സൂചന:- സ.ഉ.(സാധാ) നം.1635/2024/LSGD, തീയതി: 06-09-2024

2025 മാർച്ച് 30 അന്താരാഷ്ട്ര സീറോ വേസ്റ്റ് ദിനത്തിൽ കേരളത്തെ മാലിന്യ മുക്ത നവകേരളമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിന് സൂചന (1) പ്രകാരം തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ളതും അതിനോടനുബന്ധിച്ച് വലിച്ചെറിയൽ വിരുദ്ധ ക്യാമ്പയിൻ പോലുള്ള ഒട്ടനവധി പ്രവർത്തനങ്ങൾ സർക്കാരിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നടന്നും വരികയാണ്. സുസ്ഥിരമായ ശുചിത്വ പരിപാലനം ലക്ഷ്യം വെച്ചുകൊണ്ട് വരും ദിവസങ്ങളിലും മാലിന്യ മുക്ത നവകേരളത്തിനായുള്ള പ്രയാണം ഊർജിതപ്പെടുത്താനാണ് സർക്കാർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

ഇതിന്റെ ഭാഗമായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ മാർച്ച് 30 വരെ മുൻഗണനയോടെ ഏറ്റെടുക്കേണ്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ കൃത്യമായി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതും, ആയതിന്റെ കൃത്യമായ റിപ്പോർട്ടിങ് War Room Portal-ൽ ലഭ്യമാക്കേണ്ടതുമാണ്. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ജില്ലയിലെ മേൽനോട്ട ചുമതല LSGD ജില്ലാ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർക്കായിരിക്കും.

പോർട്ടലിൽ ലഭ്യമാക്കുന്ന വിവരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ എല്ലാ ആഴ്ചയിലും മികച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാഴ്ചവയ്ക്കുന്ന നഗരസഭ /പഞ്ചായത്ത് -ലെ ചെയർമാൻ/പ്രസിഡന്റ്, സെക്രട്ടറി എന്നിവരെ ആദരിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി LSGD ഓഫീഷ്യൽ വെബ്സൈറ്റിൽ പേര് വിവരങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതാണ്.

ഫെബ്രുവരി-മാർച്ച് മാസങ്ങളിലെ മുഴുവൻ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ മികച്ച മൂന്ന് പഞ്ചായത്തുകൾക്കും മൂന്ന് നഗരസഭകൾക്കും ഒപ്പം മികച്ച മൂന്ന് ജില്ലകൾക്കും 2 ലക്ഷം രൂപ വീതം പാരിതോഷികമായി ശുചിത്വ മിഷൻ നൽകുന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ ലഭ്യമാകുന്ന തുക, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് മാലിന്യസംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ആവർത്തന സ്വഭാവമില്ലാത്ത പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. ജില്ലകൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന തുക, ജില്ലാതല IEC-CB പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് യഥേഷ്ടം ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. മാർച്ച് 30 വരെയുള്ള

കാലഘട്ടത്തിൽ പ്രധാനമായും നടത്തേണ്ടുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ താഴെ പറയുന്ന 2 വിഭാഗങ്ങളിലായി ക്രമീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

1. സൗന്ദര്യവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

എല്ലാ പൊതുസ്ഥലങ്ങളെയും വൃത്തിയുള്ളതും ശുചിത്വമുള്ളതാക്കുകയാണ് ലക്ഷ്യം പൊതു ഇടങ്ങൾ എല്ലാം കാണാൻ ഭംഗിയുള്ളതും മാലിന്യ രഹിതവുമാവണം.

1.1. മേഖലകൾ:

പ്രധാന ജംഗ്ഷനുകൾ, മാർക്കറ്റ്, ടൂറിസ്റ്റ് ഡെസ്റ്റിനേഷൻ, ബസ് സ്റ്റാൻഡ്, ആശുപത്രി, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഓഫീസ് സമുച്ചയങ്ങൾ, ജലാശയങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ

1.2. പ്രവർത്തനങ്ങൾ

മേൽ പറഞ്ഞതോ അതിൽ അധികമായോ സ്ഥലങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്ത്, അതിന് ചുറ്റുമുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ ഭംഗിയായി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. തിരഞ്ഞെടുത്ത സ്ഥലങ്ങളിലെ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പരിസരം വൃത്തിയായി സൂക്ഷിക്കാനായി പ്രത്യേകം നോട്ടീസ് നൽകുകയും അവരുമായി യോഗം ചേരേണ്ടതുമാണ്.

1.3. പ്രധാനമായും തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ:

1. ആവശ്യമുള്ളത്ര വേസ്റ്റ് ബിന്നുകൾ സ്ഥാപിക്കണം
2. ആഡിറ്റോറിയങ്ങളിൽ ബിൻ സ്ഥാപിക്കുമ്പോൾ സീറ്റിങ് കാപ്പാസിറ്റിക്ക് അനുസരിച്ചും, കടകൾ/ ഷോപ്പിംഗ് കോംപ്ലക്സുകളിൽ കടകളുടെ എണ്ണത്തിന് അനുസരിച്ചും, സ്കൂളുകളിൽ കുട്ടികളുടെ എണ്ണത്തിന് അനുസരിച്ചും ബിന്നുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തണം.
3. ബിന്നുകളിൽ നിന്നുള്ള ജൈവ-അജൈവ മാലിന്യം യഥാസമയം നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ക്രമീകരണങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കണം (Proper forward linkage).
4. ജൈവമാലിന്യം, ജൈവമാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനത്തിൽ എത്തിച്ചത് സംസ്കരിക്കപ്പെടുന്നു എന്നും അജൈവമാലിന്യം ഹരിതകർമ്മ സേന വഴി MCF-ലേക്ക് എത്തിക്കുന്നു എന്നും ഉറപ്പാക്കണം.
5. ദിവസേന സീപ്പിങ് ചെയ്യുന്നുണ്ട് എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തണം. അതിനാവശ്യമായ ശുചീകരണ തൊഴിലാളികളെ നിയോഗിക്കണം. (സ. ഉ (സാധാ) നം.2233/2024/ത. സ്വ.ഭ.വ തീയതി 18.11.2024 പ്രകാരം)
6. വാൾ പെയിന്റിംഗ് ചെയ്ത് പൊതുഇടങ്ങൾ മനോഹരമാക്കണം
7. പ്രധാനപ്പെട്ട ടൗണുകൾ , ജലാശയങ്ങളുടെ സമീപം, ടോയ്ലറ്റ്, സമുച്ചയങ്ങൾ, മാലിന്യ

7. കോർപ്പറേഷനുകളിൽ പരമാവധി 5 സ്കാഡുകളെ നിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.
8. തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപന ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കായുള്ള കൈപ്പുസ്തകം - മാലിന്യ സംസ്കരണ നിയമ നടപടിക്രമങ്ങൾ, പ്രകാരമുള്ള എല്ലാ കാര്യങ്ങളും സ്കാഡ് പരിശോധിക്കേണ്ടതും പിഴ ചുമത്തുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള നിയമനടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.
9. പഞ്ചായത്തുകളിൽ ഈ സ്കാഡ് അസിസ്റ്റന്റ് സെക്രട്ടറിയുടെ മേൽനോട്ടത്തിലും, നഗരസഭകളിൽ ഹെൽത്ത് ഓഫീസർ/ക്ലീൻ സിറ്റി മാനേജർ/ഹെൽത്ത് ഇൻസ്പെക്ടറുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ പ്രവർത്തനം നടത്തേണ്ടതുമാണ്.
10. ദിവസം എത്ര ഇടങ്ങളിൽ പരിശോധന നടത്തി, എത്ര ഫൈൻ ചുമത്തി, എത്ര ഫൈൻ ഈടാക്കി, എത്ര പേർക്ക് നോട്ടീസ് നൽകി നിയമനടപടി സ്വീകരിച്ചു എന്നീ വിവരങ്ങൾ പോർട്ടലിൽ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്. ഈ വിവരങ്ങളുടെ ആധികാരികത ഇന്റർണൽ വിജിലൻസ് ഓഫീസർ മുഖേന JD ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ്.
11. നിയമലംഘനങ്ങൾ വഴി ശേഖരിക്കുന്ന പിഴ, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സ്കാഡിലേക്ക് അധികമായി തിരഞ്ഞെടുത്ത ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കുള്ള വേതനം, വാഹനവാടക എന്നിവ നൽകുന്നതിലേക്കും വിനിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.
12. പുതിയ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡുകളുടെ പ്രവർത്തനം ഫെബ്രുവരി 20 ന് മുൻ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ സെക്രട്ടറിമാർ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

1.2. എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ

1. ബൾക്ക് വേസ്റ്റ് ജനറേറ്ററുകളായ (BWG) ആശുപത്രികൾ, ഓഫീസ് സമുച്ചയം, പ്ലാറ്റുകൾ, റെസ്റ്റോറന്റ് ,ആഡിറ്റോറിയം, കാറ്ററിംഗ് സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡ് പരിശോധന നടത്തുകയും അവിടെ മാലിന്യം തരംതിരിച്ചു സൂക്ഷിക്കുന്നുണ്ടോ, തരം തിരിച്ച മാലിന്യം ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കുന്നുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്. ബൾക്ക് വേസ്റ്റ് ജനറേറ്ററുകൾക്ക് പുറമേ തദ്ദേശ സ്ഥാപന പരിധിയിൽ വരുന്ന കൂടുതൽ വേസ്റ്റ് ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളിലും പരിശോധന നടത്തേണ്ടതാണ്.
2. ബൾക്ക് വേസ്റ്റ് ജനറേറ്ററുകളിൽ പ്രതിദിനം എത്ര ജൈവമാലിന്യം ഉല്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന ജൈവ മാലിന്യം ഉറവിടത്തിൽ തന്നെ സംസ്കരിക്കുകയാണോ അഥവാ ഏജൻസിക്ക് കൈമാറുകയാണോ എന്ന് പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്. ഉല്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന മാലിന്യം കൈകാര്യം ചെയ്യാനുള്ള ശേഷി അവിടത്തെ സംവിധാനത്തിന് ഇല്ലാത്ത പക്ഷം സ്കാഡിന് ഫൈൻ ചുമത്താവുന്നതാണ്.
3. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിലെ BWG കളുടെ പൂർണ്ണമായ ലിസ്റ്റ്, അനുബന്ധ വിവരങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ശേഖരണം ഫെബ്രുവരി 24-നകം പൂർത്തിയാക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മതിയായ സൗകര്യങ്ങൾ ഇല്ലാത്ത BWG കൾക്ക്

ഫെബ്രുവരി 28-നകം പ്രശ്നങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച നോട്ടീസ് നൽകണം. ഇതിനു ശേഷം മാർച്ച് 15 വരെ ഈ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുവാൻ സമയം നൽകുകയും മാർച്ച് 15 നുള്ളിൽ ഇത് പൂർത്തിയാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കാത്ത BWG കൾക്കെതിരെ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് നടപടി സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

- 4. ബൾക്ക് വേസ്റ്റ് ജനറേറ്ററുകളിൽ പ്രതിദിനം എത്ര അജൈവമാലിന്യം ഉല്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന അജൈവ മാലിന്യം, ഹരിതകർമ്മ സേനയോ മറ്റ് അംഗീകൃത ഏജൻസി വഴിയോ കൈമാറുന്നുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്. അജൈവമാലിന്യം കൈകാര്യം ചെയ്യാനുള്ള സംവിധാനം ഇല്ലാത്ത പക്ഷം സ്കാഡിന് ഫൈൻ ചുമത്താവുന്നതാണ്
- 5. ബയോമെഡിക്കൽ വേസ്റ്റ് ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന സ്ഥാപനം ആകുന്ന പക്ഷം ബയോമെഡിക്കൽ വേസ്റ്റ് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന സ്ഥാപനത്തിന് കൈമാറുന്നുണ്ടോ എന്നും പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്. കൂടാതെ ടി സ്ഥാപനവുമായുള്ള കരാർ വാങ്ങി പരിശോധിക്കേണ്ടതുമാണ്.
- 6. നിരോധിത പ്ലാസ്റ്റിക് ഉല്പന്നങ്ങളുടെ പരിശോധന ബൾക്ക് വേസ്റ്റ് ജനറേറ്ററുകളിലും നോൺ-ബൾക്ക് വേസ്റ്റ് ജനറേറ്ററുകളിലും നടത്തേണ്ടതുണ്ട്. നിരോധിത പ്ലാസ്റ്റിക് ഉൽപന്നം കൈവശം വെക്കുന്ന പക്ഷം സ്കാഡിന് ഫൈൻ ചുമത്താവുന്നതാണ്.
- 7. ഹരിതമിത്രം അപ്ലിക്കേഷനിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള എല്ലാ ബൾക്ക് വേസ്റ്റ് ജനറേറ്ററുകളിലും സ്കാഡ് പരിശോധന നടത്തേണ്ടതാണ്. അവയിൽ In-Situ ജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ ഉണ്ടോ/ ഏജൻസിക്ക് കൈമാറുന്നുണ്ടോ എന്നും പരിശോധിക്കേണ്ടതും, അല്ലാത്തവർക്ക് എതിരെ സ്കാഡ് നോട്ടീസ് നൽകേണ്ടതുമാണ്. ഹരിതമിത്രം ആപ്പിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത ബൾക്ക് വേസ്റ്റ് ജനറേറ്ററുകളെ ഫെബ്രുവരി 24-നു മുമ്പായി ഹരിതമിത്രം ആപ്പിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സെക്രട്ടറിമാർ സ്വീകരിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്തേണ്ടതാണ്.
- 8. നിരോധിതമായ ഒറ്റതവണ ഉപയോഗിക്കുന്ന വസ്തുക്കൾ ഉത്പാദനം നടത്തുന്നവർ, വില്പന നടത്തുന്നവർ, ഇവയുടെ വിതരണക്കാർ, സ്റ്റോക്ക് ചെയ്യുന്നവർ എന്നിവരെ പ്രത്യേകമായി കേന്ദ്രീകരിച്ച എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തേണ്ടതാണ്.
- 9. ഇറച്ചി മാലിന്യം ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പരിശോധന നടത്തുകയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി കരാറിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ള റെന്ററിംഗ് പ്ലാന്റുകളിലേക്കാണ് മാലിന്യം കൈമാറുന്നതെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുകയും വേണം. അല്ലാത്തപക്ഷം കുറ്റക്കാരെതിരെ നിയമനടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

2.3. ജില്ലാ തലത്തിൽ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡ് വിപുലീകരിക്കൽ

- 1. 05-01-2025-ലെ നം-WM3/484/2024-LSGD, 04-08-2023- ലെ നം-WM3/139/2023-LSGD എന്നീ സർക്കുലറുകൾ പ്രകാരം ജില്ലാ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡ് രൂപീകരിച്ച്

പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർമാർ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

2. 50 ൽ താഴെ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉള്ള ജില്ലകളിൽ മൂന്നു വീതവും 50 ൽ കൂടുതൽ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉള്ള ജില്ലകളിൽ അഞ്ച് വീതവും എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡുകൾ രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
3. ജില്ലാ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡ് പൂർണ്ണമായും IVO-മാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.
4. ഐ.വി.ഒ.മാർക്കു ചുമതലയുള്ള തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ IVO മാർ നേതൃത്വം നൽകുന്ന സ്കാഡിൽ ജോയിന്റ് ബി.ഡി.ഒ, ജനറൽ എക്സ്റ്റൻഷൻ ഓഫീസർ, ശുചിത്വമിഷൻ കോ-ഓർഡിനേറ്റർ/ പ്രതിനിധി, തദ്ദേശ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറി/ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ എന്നിവർ (BWG ഉൾപ്പെടെ) പരിശോധന നടത്തി നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനും ആയതിന്റെ റിപ്പോർട്ട് ജില്ലാ ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർക്ക് നൽകേണ്ടതുമാണ്. പരിശോധനക്ക് ആവശ്യമായ വാഹനം അതത് ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്തുകളിൽ നിന്നും ലഭ്യമാക്കേണ്ടതാണ്.
5. ബ്ലോക്കുകളിലെ GEO-മാരെയും EO(WW)നെയും എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡിന്റെ ചുമതലക്കാരായി നിയോഗിക്കേണ്ടതാണ്. അവരുടെ അഭാവത്തിൽ ജില്ലാ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡിലേക്ക് ആവശ്യമായ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ ദിവസ വേതന അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയമിക്കാവുന്നതാണ്. സ.ഉ(പി)നം.29/2021/ധന തീയതി 11.02.2021 ഉത്തരവ് പ്രകാരം കാറ്റഗറി 10 ന് തുല്യമായ തുക, 1205/- രൂപ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് ഓഫീസർമാർക്ക് വേതനം നൽകാവുന്നതാണ്. സ്കാഡ് അംഗങ്ങളുടെ വേതനത്തിനും വാഹന വാടകയ്ക്കും ശുചിത്വ കേരളം (റ്റൂൽ) ഫണ്ട് ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

2.4. ജില്ലാ തലത്തിൽ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ

1. 05-01-2025-ലെ നം-WM3/484/2024-LSGD, 04-08-2023-ലെ നം-WM3/139/2023-LSGD എന്നീ സർക്കുലറുകൾ പ്രകാരമാവണം സ്കാഡ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കേണ്ടത്
2. ജില്ലാ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡ്, തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സ്കാഡുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഈ സർക്കുലറിലെ ഖണ്ഡിക 2.1 പ്രകാരം നടക്കുന്നു എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തണം.
3. ശുചിത്വ മിഷൻ സർവ്വീസ് പ്രൊവൈഡർമാർ, എംപാനൽഡ് ഏജൻസികൾ എന്നിവയുടെ പ്രവർത്തനം, ജില്ലാ മിഷനുമായി അറ്റാച്ച് ചെയ്തിട്ടുള്ള അസിസ്റ്റന്റ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് എഞ്ചിനീയറുടെ നേതൃത്വത്തിൽ, ജില്ലാ ശുചിത്വ മിഷന്റെ അസിസ്റ്റന്റ് കോ-ഓർഡിനേറ്റർ (SWM), ടെക്നിക്കൽ കൺസൾട്ടന്റ് എന്നിവർ അടങ്ങുന്ന ടീം വിലയിരുത്തേണ്ടതാണ്. ഏജൻസികൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്ന ജൈവ-അജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണ ഫെസിലിറ്റികളിൽ പര്യാപ്തമായ സൗകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടോ എന്നും, ഏജൻസികൾ മാലിന്യത്തിന്റെ forward linkage ശരിയായി നടപ്പിലാക്കുന്നു എന്നും, ആയതിന്റെ നടത്തിപ്പും പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്.

3. ശുചിത്വപ്രഖ്യാപനം-മാനദണ്ഡങ്ങൾ

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ വിലയിരുത്തൽ നടത്തി മാർച്ച് മുപ്പതിന് ഹരിത പ്രഖ്യാപനം നടത്തുന്നതിന് തയ്യാറാക്കിയ മാർഗ്ഗരേഖ അനുബന്ധമായി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

4. പൊതു നിർദ്ദേശങ്ങൾ

1. തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ ലൈസൻസ് നൽകി പ്രവർത്തിക്കുന്ന കടകളിൽ /സ്ഥാപനങ്ങളിൽ, സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരവുകൾ പ്രകാരമുള്ള ഖര-ദ്രവ മാലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനം ഇല്ലാത്തവയുടെ ലൈസൻസ് റദ്ദ് ചെയ്യേണ്ടതും, പുതുതായി ലൈസൻസിന് അപേക്ഷിക്കുന്നവർ സർക്കാർ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള മുഴുവൻ സംവിധാനങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ മാത്രം സെക്രട്ടറിമാർ ലൈസൻസ് നൽകേണ്ടതുമാണ്. ഫെബ്രുവരി-മാർച്ച് മാസങ്ങളിലായി ഇതിനായുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.
2. സ്കൂളുകളിലും പൊതു-സ്വകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഓഫീസുകളിലും മുഴുവൻ മാലിന്യ പരിപാലന സംവിധാനങ്ങളും ഒരുക്കിയിട്ടുണ്ടെന്ന് തദ്ദേശ സ്ഥാപന സെക്രട്ടറിമാർ ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതാണ് .
3. നിർദ്ദേശിച്ച രീതിയിൽ കൃത്യമായി നിയമനടപടികൾ സ്വീകരിക്കാത്തവർ മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സേവനങ്ങൾ നൽകാത്തവർ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട / ചുമതലപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് എതിരെ വകുപ്പ് തല നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിന് ജോയിന്റ് ഡയറക്ടർമാർ ശുപാർശ ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
4. ശുചിത്വ മിഷൻ ലഭ്യമാക്കുന്ന വിവരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മേൽ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പുരോഗതി രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ സൗകര്യങ്ങൾ War Room പോർട്ടലിൽ IKM ഒരുക്കേണ്ടതാണ്.
5. മാർച്ച് മാസത്തിൽ നടക്കുന്ന “മാലിന്യമുക്ത നവകേരളം ജനകീയ ക്യാമ്പയിൻ” പ്രഖ്യാപനത്തിനോട് അനുബന്ധിച്ച് ശുചിത്വ വാർഡ് സഭകൾ വാർഡ് തലങ്ങളിൽ നടത്തേണ്ടതാണ്. ശുചിത്വ പ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ ഭാഗമായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ വിപുലമായ പ്രഖ്യാപന പരിപാടികളും മികച്ച പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അവാർഡ് ദാനങ്ങളും നടത്തേണ്ടതാണ്. ഇത് സംബന്ധിച്ച വിശദമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രത്യേകം നൽകുന്നതാണ്
6. മാലിന്യ മുക്തം തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന പ്രഖ്യാപനത്തോട് അനുബന്ധിച്ച് പരമാവധി പൊതുജനങ്ങളെ പങ്കെടുപ്പിച്ചു തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ ശുചിത്വ ജാഥകൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയും, ശുചിത്വ പ്രതിജ്ഞ എടുക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
7. ശുചിത്വ പ്രഖ്യാപനത്തിന് മുന്നോടിയായി പ്രഖ്യാപന വിവരങ്ങളും ശുചിത്വ സന്ദേശങ്ങളും

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിൽ ഉടനീളം പ്രചരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

8. ശുചിത്വ മിഷൻ, KSWMP, ഹരിതകേരളം മിഷൻ എന്നിവയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ മാലിന്യമുക്തം നവകേരളം ജനകീയ ക്യാമ്പയിൻ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ, ശുചിത്വ സന്ദേശങ്ങൾ എന്നിവ ദൃശ്യ മാധ്യമങ്ങൾ, പൊതു പരസ്യ ബോർഡുകൾ, സിനിമ തീയറ്റർ, FM റേഡിയോ, ബസ് സ്റ്റാന്റ് - റെയിൽവേ സ്റ്റേഷൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുകയും, പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. ഓട്ടോ റിക്ഷാ , KSRTC ബസ്സുകൾ എന്നിവയിൽ ക്യാമ്പയിൻ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ ശുചിത്വ സന്ദേശങ്ങൾ എന്നിവ സ്റ്റിക്കർ ആയി പതിക്കുന്നതിന്റെ സാധ്യതയും ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

അനുപമ ടി വി
സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ.

കോർഡിനേറ്റർ നവകേരളം കർമ്മപദ്ധതി 2
പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ, LSGD, സ്വരാജ് ഭവൻ, തിരുവനന്തപുരം
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ,കടുംബശ്രീ
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ,ശുചിത്വ മിഷൻ
മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ,ക്ലീൻ കേരള കമ്പനി ലിമിറ്റഡ്,തിരുവനന്തപുരം
പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ , കെ എസ് ഡബ്ല്യു എം പി
മെമ്പർ സെക്രട്ടറി,കേരള സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ്
ഡയറക്ടർ ജനറൽ , കില
എല്ലാ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും (പ്രിൻസിപ്പൽ ഡയറക്ടർ മുഖേന)
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ,ഇൻഫോർമേഷൻ കേരള മിഷൻ
പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (A&E) കേരള,തിരുവനന്തപുരം
അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (G&SSA/E&RSA) കേരള,തിരുവനന്തപുരം
ഡയറക്ടർ(I&PRD),വെബ് & മീഡിയ
കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി

പകർപ്പ്

ബഹു.തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ. ക്ക്
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറിയുടെ സി.എ. ക്ക്

അനുബന്ധം

മാലിന്യമുക്തം നവകേരളം ജനകീയ ക്യാമ്പയിൻ

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെ മാലിന്യമുക്തമായി പ്രഖ്യാപിക്കാനുള്ള മാർഗരേഖ

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ സമ്പൂർണ്ണ മാലിന്യമുക്തമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിന് കൃത്യമായ 13 മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

1. സമ്പൂർണ്ണ ഹരിത വിദ്യാലയ പ്രഖ്യാപനം

തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റെ പരിധിയിലെ എല്ലാ സർക്കാർ, എയ്ഡഡ്, പ്രൈവറ്റ് സ്കൂളുകളും ഹരിത വിദ്യാലയങ്ങൾ ആയി പ്രഖ്യാപനം നടത്തേണ്ടതാണ്. എല്ലാ വിദ്യാലയങ്ങളിലും ഹരിത ഓഡിറ്റ് നടത്തി A/ A Plus grade ലഭിച്ചിരിക്കണം. ഹരിത വിദ്യാലയ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സ്കൂളിലെ കുട്ടികളുടെയും അധ്യാപകരുടെയും പങ്കാളിത്തം ഉണ്ടാകണം.

2. സമ്പൂർണ്ണ ഹരിത കലാലയം പ്രഖ്യാപനം

തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റെ പരിധിയിലെ എല്ലാ സർക്കാർ, പ്രൈവറ്റ് കോളേജുകളും യൂണിവേഴ്സിറ്റികളും ഹരിത കലാലയങ്ങൾ ആയി പ്രഖ്യാപനം നടത്തിയിരിക്കണം. എല്ലാ കലാലയങ്ങളിലും ഹരിത ഓഡിറ്റ് നടത്തി A/ A Plus grade ലഭിച്ചിരിക്കണം. ഹരിത കലാലയ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ കോളേജുകളിലെ വിദ്യാർത്ഥികളുടെയും വിദ്യാർത്ഥി സംഘടനകളുടെയും അധ്യാപകരുടെയും പങ്കാളിത്തം ഉണ്ടാകണം.

3. പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ എല്ലാം വൃത്തിയുള്ളതും വലിച്ചെറിയൽ മുക്തവും

തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിലെ തിരഞ്ഞെടുത്ത മുഴുവൻ പൊതുസ്ഥലങ്ങളും വൃത്തിയുള്ളതും മാലിന്യമുക്തവും ആയി മാറിയിരിക്കണം. പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ദൃശ്യഭംഗിയുള്ളതും വലിച്ചെറിയാൻ തോന്നാത്ത രീതിയിലുള്ളതും ആയിരിക്കണം. ഉല്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നതിനും സംസ്കരിക്കുന്നതിനും സംവിധാനം ഉണ്ടാകണം. മാലിന്യം കൂടിക്കിടക്കാൻ പാടില്ലാത്തതും കത്തിക്കുകയോ കുഴിച്ചുമുടുകയോ ചെയ്യുന്നില്ലായെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുകയും വേണം.

4. വൃത്തിയുള്ളതും വലിച്ചെറിയൽ മുക്തവുമായ ട്രാൺസ്പോർട്ടുകൾ/ കവലകൾ

തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളിലെ തിരഞ്ഞെടുത്ത എല്ലാ ട്രാൺസ്പോർട്ടുകൾ/ കവലകളും/ ജംഗ്ഷനുകളും വൃത്തിയുള്ളതും മാലിന്യമുക്തവും ആയിരിക്കണം. ട്രാൺസ്പോർട്ടുകൾ മാലിന്യമുക്തമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിനുള്ള ഹരിതകേരളം മിഷന്റെ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിച്ചിരിക്കണം. പ്രസ്തുത

വിലയിരുത്തൽ ഫോം ഉപയോഗിച്ച് പരിശോധന നടത്തി മിനിമം 80 മാർക്ക് എങ്കിലും ലഭിച്ചിരിക്കണം.

5. എല്ലാ അയൽക്കൂട്ടങ്ങളും ഹരിത അയൽക്കൂട്ടങ്ങളായി പ്രഖ്യാപനം

തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിലെ എല്ലാ കുടുംബശ്രീ അയൽക്കൂട്ടങ്ങളിലും ഹരിത അയൽക്കൂട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്തിരിക്കണം. അയൽക്കൂട്ട അംഗങ്ങളുടെ വീടുകളിൽ മാലിന്യസംസ്കരണത്തിന് കൃത്യമായ സംവിധാനം ഉണ്ടായിരിക്കുകയും വലിച്ചെറിയൽ, കത്തിക്കൽ എന്നിവ ഇല്ലാതിരിക്കുകയും ചെയ്യണം. മലിനജലം സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങളും വൃത്തിയുള്ള ശുചിമുറികളും ഉണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തണം.

6. എല്ലാ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളെയും ഹരിത ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളായി പ്രഖ്യാപനം

തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റെ പരിധിയിൽ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവിടുത്തെ മാലിന്യസംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൃത്യമായിരിക്കണം. ഹരിതകേരളം മിഷൻ തയ്യാറാക്കിയ ഹരിതടൂറിസം മാർഗരേഖ അനുസരിച്ചുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തിയിരിക്കണം. ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിൽ വിലയിരുത്തൽ ഫോം ഉപയോഗിച്ച് പരിശോധന നടത്തി എൺപതോ അതിലധികമോ മാർക്ക് ലഭിച്ചിരിക്കണം.

7. സമ്പൂർണ്ണ ഹരിതസ്ഥാപന പ്രഖ്യാപനം

തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനത്തിന്റെ പരിധിയിലെ എല്ലാ സർക്കാർ-അർദ്ധ സർക്കാർ, സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഹരിതസ്ഥാപനങ്ങൾ ആയി പ്രഖ്യാപനം നടത്തിയിരിക്കണം. എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഹരിത ഓഡിറ്റ് നടത്തി A/ A Plus grade ലഭിച്ചിരിക്കണം.

8. മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ:

തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിൽ നിർബന്ധമായും പ്രവർത്തിക്കുന്ന MCF/RRF ഉണ്ടായിരിക്കണം.

9. ഹരിതമിത്രം ആപ്പ്

ഹരിതമിത്രം ആപ്പ് അപ്ലൈകേഷനിൽ മറ്റ് ഡിജിറ്റൽ ആപ്ലിക്കേഷൻ വഴി മാത്രമായിരിക്കണം അജൈവമാലിന്യനീക്കം രേഖപ്പെടുത്തുന്നത്. എല്ലാ വാർഡുകളിലും പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിരിക്കണം.

10. അജൈവമാലിന്യ നീക്കം

ആപ്ലിക്കേഷനിലെ ഡാറ്റ പ്രകാരം അജൈവമാലിന്യ നീക്കത്തിന്റെ തൊട്ടുമുൻപുള്ള മൂന്നു മാസങ്ങളിലെ ശരാശരി 90% മീതെയായിരിക്കണം.

11. പബ്ലിക് ബിനുകൾ

ആ തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിനു കീഴിൽ ഹരിത ടൗൺ, ഹരിതപൊതുസ്ഥലം, ഹരിതമാർക്കറ്റ്, ഹരിത ടൂറിസം കേന്ദ്രം എന്നിങ്ങനെ ഹരിതകേന്ദ്രങ്ങളായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ട എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളിലും പബ്ലിക് ബിനുകൾ സ്ഥാപിക്കണം.

12. നിർവഹണ സമിതി

മാലിന്യമുക്ത പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിനും നിരന്തരം മോണിറ്റർ ചെയ്യുന്നതിനും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിലും വാർഡ് തലത്തിലും നിർവഹണ സമിതി രൂപീകരിച്ചിരിക്കണം.

13. എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പരിശോധനകൾ

തദ്ദേശസ്ഥാപനതലത്തിലുള്ള എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പരിശോധനകൾ- പഞ്ചായത്തുകളിൽ ജനവരി മുതലുള്ള മൂന്നുമാസവും ശരാശരി പത്തു ഇൻസ്പെക്ഷനുകളെങ്കിലും നടന്നിരിക്കണം. മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിൽ ചുരുങ്ങിയത് മൂപ്പതും കോർപ്പറേഷനുകളിൽ ചുരുങ്ങിയത് അമ്പതും നടന്നിരിക്കണം. ചുമത്തിയ പിഴയുടെ എഴുപത്തഞ്ചു ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ പിരിച്ചിരിക്കണം.

പരിശോധന, വിലയിരുത്തൽ

സമ്പൂർണ്ണ മാലിന്യമുക്ത പഞ്ചായത്ത്/ നഗരസഭ ആയി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ഇതോടൊപ്പമുള്ള വിലയിരുത്തൽ ഫോറം ഉപയോഗിച്ച് പരിശോധന നടത്തിയിരിക്കണം. പരിശോധനയിൽ തദ്ദേശസ്വയംഭരണസ്ഥാപനത്തിന് 80% മാർക്ക് ലഭിച്ചാൽ മാത്രം മാലിന്യമുക്തമായി പ്രഖ്യാപിക്കാവുന്നതാണ്. ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങൾ/ടൗണുകൾ ഇല്ലെങ്കിൽ ആ ചോദ്യങ്ങൾ ഒഴിവാക്കി 80 ശതമാനമുണ്ടെങ്കിൽ പദവി നൽകാവുന്നതാണ്.

വിലയിരുത്തൽ ടീം

1. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതല നിർവഹണ സമിതി ചെയർമാൻ
2. ആസൂത്രണ സമിതി വൈസ് ചെയർപേഴ്സൺ
3. നിർവഹണ സമിതി കൺവീനർ
4. ഹരിത കേരളം മിഷൻ റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺ
5. ശുചിത്വമിഷൻ റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺ
6. സി.ഡി.എസ്. ചെയർപേഴ്സൺ / മെമ്പർ സെക്രട്ടറി
7. ഹരിതകർമ്മസേന കൺസോർഷ്യം സെക്രട്ടറി

വിലയിരുത്തൽ ഫോറം

	ജില്ല		
ക്രമ. നം.	പരിശോധന ഘടകം	ആകെ മാർക്ക്	ലഭിച്ച മാർക്ക്
1	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പേര് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് കീഴിലുള്ള എല്ലാ വിദ്യാലയങ്ങളും ഹരിത വിദ്യാലയങ്ങളാക്കണം.	7	
2	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിലുള്ള എല്ലാ കലാലയങ്ങളും ഹരിത കലാലയങ്ങളാക്കണം.	7	
3	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിലെ തിരഞ്ഞെടുത്ത എല്ലാ പൊതുസ്ഥലങ്ങളും ഹരിത പൊതുസ്ഥലങ്ങളാക്കി മാറ്റണം.	10	
4	എല്ലാ ടൗണുകൾ/ കവലകൾ എന്നിവ വൃത്തിയുള്ളതും മാലിന്യമുക്തവുമാണ് (വലിച്ചെറിയൽ, കുത്തിക്കൽ, കൂട്ടിയിടൽ ഒന്നും നടക്കുന്നില്ല)	10	
5	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിലുള്ള എല്ലാ അയൽക്കൂട്ടങ്ങളും ഹരിത അയൽക്കൂട്ടങ്ങളാക്കണം.	7	
6	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് കീഴിൽ തിരഞ്ഞെടുത്ത വിനോദസഞ്ചാരകേന്ദ്രങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ മുഴുവനും ഹരിതവിനോദസഞ്ചാരകേന്ദ്രങ്ങളാക്കണം.	7	
7	തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന പരിധിയിലുള്ള എല്ലാ ഓഫീസുകളും ഹരിത ഹരിതസ്വയംഭരണങ്ങളാക്കണം.	7	

8	തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിൽ നിർബന്ധമായും MCF/RRF ഉണ്ടായിരിക്കണം.	10	
9	ഹരിതമിത്രം ആപ്പ് അപ്ലൈകേഷൻ മറ്റ് ഡിജിറ്റൽ ആപ്ലിക്കേഷൻ വഴി മാത്രമായിരിക്കണം അജൈവമാലിന്യനീക്കം രേഖപ്പെടുത്തുന്നത്. എല്ലാ വാർഡുകളിലും പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിരിക്കണം.	7	
10	ആപ്ലിക്കേഷൻ ഡാറ്റാ പ്രകാരം അജൈവമാലിന്യനീക്കത്തിന്റെ അളവ് തൊട്ടുമുൻപുള്ള മൂന്നു മാസങ്ങളിലെ ശരാശരി 90% മീതെയായിരിക്കണം.	7	
11	ആ തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തിന് കീഴിൽ ഹരിത ടൗൺ, ഹരിതപൊതുസ്ഥലം, ഹരിതമാർക്കറ്റ്, ഹരിത ടൂറിസം കേന്ദ്രം എന്നിങ്ങനെ ഹരിതകേന്ദ്രങ്ങളായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ട എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളിലും പബ്ലിക് ബിനുകൾ സ്ഥാപിച്ചിരിക്കണം.	7	
12	തദ്ദേശസ്ഥാപനതലത്തിലുള്ള എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് പരിശോധനകൾ രണ്ട് മാസത്തെ ശരാശരി.	7	
13	തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിലും എല്ലാ വാർഡ് തലത്തിലും നിർവഹണ സമിതി രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.	7	
ആകെ 100			

1. 1 മുതൽ 13 വരെയുള്ള വിലയിരുത്തൽ ഘടകങ്ങളിൽ തൃപ്തികരമായ കണ്ടെത്തലുകളാണെങ്കിൽ പൂർണ്ണമായ മാർക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്. അല്ലാത്തപക്ഷം ആനുപാതികമായി കുറവ് വരുത്തേണ്ടതാണ്.
2. ആകെ കിട്ടുന്ന മാർക്ക് 80 ഉം അതിൽ കൂടുതലുമാണെങ്കിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തെ മാലിന്യമുക്തമായി പ്രഖ്യാപിക്കാവുന്നതാണ്.
3. ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി/മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ തലത്തിൽ പ്രഖ്യാപനം നടത്തുമ്പോൾ എല്ലാ വാർഡ്/ഡിവിഷൻ തലത്തിലും ഹരിത പരിശോധന നടത്തി അർഹതയുണ്ടെന്ന് കണ്ടെത്തുകയും വാർഡുതല പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്ത എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തണം.
4. എല്ലാ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളും ഹരിത പ്രഖ്യാപനം നടത്തിയശേഷം ബ്ലോക്കുതല പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ നടത്താവുന്നതാണ്.
5. ജില്ലയിലെ 80 ശതമാനം തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഹരിത പ്രഖ്യാപനം നടത്തിയാൽ ജില്ലാതല പ്രഖ്യാപനം നടത്താവുന്നതാണ്.

സ്ഥലം :

തീയതി :

പരിശോധിച്ച വ്യക്തികൾ :

(പേര്, തസ്തിക, ഒപ്പ്)